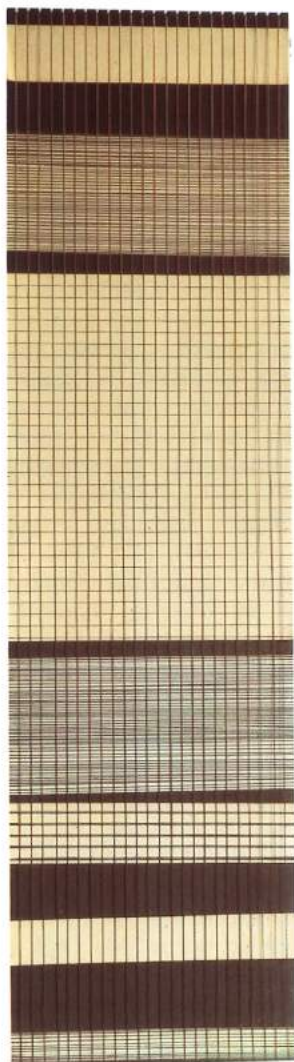

KRIPTA, polupodzemna prostorija ispod svetišta crkve namijenjena uglavnom kultu mučenika i svetaca; razvila se iz ranokršć. konfesije. Premda se javlja u ranom sr. vijeku, najčešće se gradi u X–XIII. st. u katedralama i crkvama koje imaju moći štovanih svetaca. Kripte su većinom jednobrodne, ali ima ih i trobrodskih, presvođenih križnobačvastim svodovima s gusto raspoređenim stupovima. Obično imaju dva prilaza sa zap. strane svetišta ili s bočnih strana. Iz X. st. su kripte Sv. Marije Ratačke kraj Budve, Sv. Petra u Dubrovniku, Sv. Lovre i Sv. Nediljice u Zadru; iz XI. st. najvažnija je kripa katedrale u Zadru. U izvorima XVII. i XVIII. st. kriptom se naziva oveća grobnica u svetištu crkve.

A. Bad.

KRISTIJANOVIĆ, Branka → HEGEDUŠIĆ-FRANGEŠ, BRANKA

KRISTL, Vladimir, slikar i autor crtanih filmova (Zagreb, 24. I. 1923). Akademiju završio u Zagrebu 1949. Živio u Francuskoj, Belgiji, Čileu, od 1962. živi u Njemačkoj. Jedan od osnivača grupe »EXAT-51«. Njegovi rani slikarski radovi (1951–52), u kojima kompoziciju rješava posve sažetim, uglavnom geometrijskim elementima, pionirska su ostvarenja apstraktne umjetnosti u nas. U seriji *Pozitiv i negativ* (1959) još izrazitije reducira elemente slike nanoseći katkad samo bijelu boju. U kasnijim djelima (u Njemačkoj) napušta apstrakciju i preuzima figurativni izraz s jakim političkim angažmanom. — Jedan od prvaka zagrebačke škole crtanog filma. Kao crtač u *Krađi dragulja* (1959) osjetno pojednostavnjuje i schematizira figure. S I. Vrbanićem realizira *Šagrensku kožu* (1960), u kojoj

V. KRISTL, *Variabli*.
Zagreb, Moderna galerija

virtuozno miješa različite stilove i modele (od ekspresionizma i secesije do geometrijske apstrakcije i slutnje op-art). Film *Don Kihot* (1961) je remek-djelo moderne animacije uopće: likovi i objekti sažeti su na dinamično animirane piktoleme, što je sinteza bez presedana u svojemu vremenu. Zbog filma *General i stvarni čovjek* (1962), koji je bio zabranjen, napušta Zagreb i odlazi u Njemačku, gdje radi također na animiranim i igranim filmovima (*Der Damm*, 1964; *Film oder Macht*, 1970; *Die Schule*

KRIPTA KATEDRALE U ZADRU

der Postmoderne, 1990; *Elektromobil*, 1991). Za filmove je nagrađivan na festivalima u Corku, Beogradu, Vancouveru i Oberhausenu.

LIT.: J. Denegri, Slikarstvo Vlade Kristla između 1952. i 1962. ŽU, 1976, 24–25. — Zagrebački krug crtanog filma, I–III, Zagreb 1978. — J. Denegri i Ž. Košćević, EXAT-51, Zagreb 1979. — Vlado Kristl, Das Bild um das Bild (katalog), Saarbrücken 1992. Z. Mak. i R.

KRITOVAC, Fedor, arhitekt i kritičar (Zagreb, 22. VIII. 1938). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1963. Piše teoretske rasprave o industrijskome oblikovanju, unapređenju i zaštiti čovjekova okoliša. Bavi se poglavito vizualnom opremom stambenih naselja, razvojem urbane kulture i kulture radne sredine. Pisao o suvremenoj karikaturi. BIBL.: Makro problem: mikrourbana oprema, Sinteza, 1970, 18–19; Čija je okolina, ŽU, 1971, 13; Na razmeđu racionalnog i iracionalnog u dizajnu, ibid., 1971, 14; Radna sredina, Arhitektura, 1974, 150; Od zaštite do dizajna, Naše teme, 1974, 3; Dizajn na putu znanosti, ŽU, 1974, 21; Estetski aspekti zagađenja okoline, Dometi, 1974, 10–11; Oblikovanje grada — razmeđa i raskoraci, ČIP, 1978, 1. R.

KRIZMAN, Srdan (Serge), filmski scenograf (Zagreb, 8. VII. 1914). Slikarstvo učio kod oca Tomislava, arhitekturu na akademiji u Zagrebu (D. Ibler, 1937–39) i bavio se filmom (s O. Miletićem). Odlazi u New York gdje sudjeluje na gradnji jugosl. paviljona za Svjetsku izložbu 1939/40. Radi zatim u ambasadi Jugoslavije u Washingtonu, izrađuje nacрте za jugosl. paviljon na izložbi u Clevelandu i u glavnoj dvorani slika veliki mural. Od 1943. u Hollywoodu scenograf, redatelj i producent. Od 1948. bavi se isključivo scenografijom. Član je Nacionalne akademije televizijskih

V. KREZICH KITTELSON, Vukovar — Croatia

